

Lærervejledning

KOMBI-forløb til 7.-9. klasse

I materialet *90 forløb* møder eleverne mange forskellige genrer, temaer og aktiviteter. De kan kombineres indbyrdes, og de kan kombineres med Fortællelets øvrige fortællinger til dansk.

90 forløb er inddelt i materialer til 1.-2. klasse, 3.-4. klasse, 5.-6. klasse og 7.-9. klasse med tilhørende Fælles Mål. Mange forløb vil også kunne bruges på andre klassetrin.

I **KOMBI-forløb til 7.-9. klasse** er der eksempler på, hvordan nogle af forløbene kan kombineres. Det kan fx være med udgangspunkt i en genre, et tema, et forfatterskab, forløb knyttet til bestemte lande med mere.

I nogle KOMBI-forløb er der indsat aktivitetsark hentet fra andre af de 90 forløb.

KOMBI-forløbene kan bruges på forskellige måder:

- Klassen arbejder med de aktiviteter, der er tilknyttet de enkelte forløb, og afslutter med en KOMBI-aktivitet, som tager udgangspunkt i et fællestræk ved de valgte forløb.
- Klassen arbejder udelukkende med en eller flere af KOMBI-aktiviteterne.

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb – både enkeltforløb og KOMBI-forløb – af stof fra flere forskellige områder.

I KOMBI-forløbene afsluttes der med en opgave med fokus på kompetenceområdet Fremstilling.

Materialet *90 forløb* og *KOMBI-forløbene* er udviklet af Lise Vogt.

Lise Vogt: Konsulent i dansk, tidligere lærer og fagkonsulent i UVM, Master i børnelitteratur.

Bliv en haj til at fremlægge

Pixabay

<p>I dette KOMBI-forløb skal du fra EKSAMENSTRÆNING høre:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Lær at huske det hele udenad➤ Lær at læse godt op➤ Lær at bruge dit kropssprog godt➤ Dykkerdragten➤ Børst nervøsiteten væk➤ Lær at indtage rummet➤ Lær at sætte dagsorden til eksamen	<p>I dette KOMBI-forløb skal/kan du fra DANSK høre:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Prinsessen på ærten➤ De røde sko➤ Det gamle egetræs sidste drøm➤ Skyggen➤ Eller de længere➤ De vilde svaner➤ Den lille havfrue
<p>Under EKSAMENSTRÆNING kan du finde flere gode råd til at fremlægge.</p> <p>MÅL</p> <p>Du har tjek på at huske en tekst. Du har tjek på at læse op. Du har styr på dit kropssprog. Du kan bruge din nervøsitet konstruktivt. Du har tjek på at fremlægge. Du har tjek på at gå til prøve.</p>	

I dette KOMBI-forløb skal du kombinere fortællinger fra DANSK med fortællinger fra EKSAMENSTRÆNING.

De gode råd fra EKSAMENSTRÆNING kan du bruge i dit daglige liv, når du skal fremlægge noget for andre, og i 9. og 10. klasse, når du skal til prøve.

Dansk

Historier og læringsmateriale til dansk

[GÅ TIL HISTORIERNE](#)

Eksamenstræning

Historier og læringsmateriale til eksamenstræning

[GÅ TIL HISTORIERNE](#)

Hukommelsespaladset

Træn din hukommelse

Pixabay

Jo bedre din hukommelse er, jo bedre kan du hurtigt få overblik over en tekst, som du skal genfortælle, gøre rede for og/eller fortolke.

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/*Lær at huske det hele udenad.*

<p>Skriv de 10 ord fra videoen.</p>	<p>Skriv 10 nye ord.</p> <p>Gå sammen med en makker og byt ord med hinanden. Skriv de ord, du har fået af din makker, i skemaet på næste side, og skriv din hukommelseshistorie.</p>
-------------------------------------	--

Mit hukommelsespalads

Træn din hukommelse

Skriv ordet	Skriv din hukommelsehistorie

Træn din oplæsning

Lyt til DANSK/*Prinsessen på ærten* og læs *Prinsessen på ærten*.

Genfortæl eventyret for hinanden i grupper.

Til prøven i 9. klasse skal du læse et tekststykke op, der svarer til lidt under en halv normalside. En normalside er på 1300 bogstaver. En halv normalside er på 650 bogstaver.

Find altid et brændpunkt i teksten til oplæsning. Et brændpunkt er et sted, hvor fortællingen er betydningsfuld og "brænder på".

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/*Lær at læse godt op*.

Oplæsningen skal være tydelig og velartikuleret med blik for indhold og genre. Det kræver træning.

Fortolk eventyret for hinanden i grupper.

Feedback på genfortælling

Hvad var godt?

Hvad kunne gøres bedre?

Feedback på oplæsning

Hvad var godt?

Hvad kunne gøres bedre?

Prinsessen på ærten

Et eventyr af Hans Christian Andersen

Der var engang en prins; han ville have sig en prinsesse, men det skulle være en rigtig prinsesse. Så rejste han hele verden rundt, for at finde sådan en, men alle vegne var der noget i vejen, prinsesser var der nok af, men om det var rigtige prinsesser, kunne han ikke ganske komme efter, altid var der noget, som ikke var så rigtigt. Så kom han da hjem igen og var så bedrøvet, for han ville så gerne have en virkelig prinsesse.

En aften blev det da et frygteligt vejr; det lynede og tordnede, regnen skyllede ned, det var ganske forskrækkeligt! Så bankede det på byens port, og den gamle konge gik hen at lukke op.

Det var en prinsesse, som stod udenfor. Men gud hvor hun så ud af regnen og det onde vejr! Vandet løb ned af hendes hår og hendes klæder, og det løb ind af næsen på skoen og ud af hælen, og så sagde hun, at hun var en virkelig prinsesse.

"Ja, det skal vi nok få at vide!" tænkte den gamle dronning, men hun sagde ikke noget, gik ind i sovekammeret, tog alle sengeklæderne af og lagde en ært på bunden af sengen, derpå tog hun tyve madrasser, lagde dem oven på ærten, og så endnu tyve edderdunsdyner oven på madrasserne.

Dér skulle nu prinsessen ligge om natten.

Om morgenen spurgte de hende, hvorledes hun havde sovet.

"Oh forskrækkeligt slet!" sagde prinsessen, "jeg har næsten ikke lukket mine øjne den hele nat! Gud ved, hvad der har været i sengen? Jeg har ligget på noget hårdt, så jeg er ganske brun og blå over min hele krop! det er ganske forskrækkeligt!"

Så kunne de se, at det var en rigtig prinsesse, da hun gennem de tyve madrasser og de tyve edderdunsdyner havde mærket ærten. Så ømskindet kunne der ingen være, uden en virkelig prinsesse.

Prinsen tog hende da til kone, for nu vidste han, at han havde en rigtig prinsesse, og ærten kom på Kunstammeret, hvor den endnu er at se, dersom ingen har taget den.

Se, det var en rigtig historie!

Efter *vejr* i 3. afsnit er der 552 bogstaver, og efter *en virkelig prinsesse* er der 664 bogstaver.

Kropssprog

Stående fremlæggelse

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/*Lær at bruge dit kropssprog godt.*

Skriv stikord til de 4 karakterer, du hører om.

SKILØBEREN

BALLERINAEN

KAPTAJNEN

SMILET

Husk

SKILØBEREN

BALLERINAEN

KAPTAJNEN

SMILET

Dykkerdragten

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/Dykkerdragten.

Tal om de 4 punkter

SITUATION:

- Du skal fortælle noget til klassen.
- Du skal læse op for klassen.
- Du skal fremlægge for klassen.
- Du skal til en prøve.
- Du skal til eksamen.

SKJUL DIN NERVØSITET:

- Forestil dig, at du tager en dykkerdragt på, en rumdragt eller noget andet, der kan beskytte dig.
- Forestil dig, at de yderste 2 millimeter af din krop er fuldstændig rolige.
- Du kan øve dig ved først at dramatisere situationen og bagefter bare forestille dig, at du gør det.

EFFEKT:

- Det virker!
- Ikke blot skjuler du din nervøsitet, men du bliver sandsynligvis også i virkeligheden mindre nervøs.

HUSK:

- Øvelse gør mester, så prøv det mange gange.

Lyt igen til EKSAMENSTRÆNING/Dykkerdragten.

Du kan supplere med øvelsen beskrevet i videoen *Børst nervøsiteten væk*.

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/Børst nervøsiteten væk.

Lær at sætte dagsorden til eksamen

Løven & Gazellen

Udstrål sikkerhed og autoritet som en løve

Lyt først til EKSAMENSTRÆNING/*Lær at indtage rummet* (God entré).

Det betyder rigtig meget, hvordan du kommer ind i lokalet, når du skal til eksamen. Du går derfor roligt ind og gør dig klar med dit prøveoplæg og dine noter.

Ved den mundtlige prøve i dansk kan du selv disponere over de første 10 minutter af eksaminationen. Brug tiden godt. Derefter stiller lærer og måske censor spørgsmål til dig.

Lyt til EKSAMENSTRÆNING/*Lær at sætte dagsorden til eksamen* (Løven & Gazellen).

Lærer og censor er venlige, men de kan alligevel føles som 'farlige rovdyr'. Du er gazellen.

<p>Lærer</p> 	<p>Censor</p>
<p>Elev</p> 	

FOTO: Scanpix

DU HAR POWER!

Lærer 	Censor
Elev 	

Her udstråler du (elev) venlighed, men samtidig sikkerhed og autoritet. Du er løven.

Lærer og censor føles derfor ikke farlige mere.

Bliv en haj til at fremlægge

Lærerark

Målet med at arbejde med KOMBI-forløbet *Bliv en haj til at fremlægge* er at give eleverne nogle værktøjer til at blive bedre til at huske, få overblik over, gengive og fortolke en tekst. Desuden at læse klart, tydeligt og indlevende op og forstå betydningen af at bruge eget kropssprog på en hensigtsmæssig måde.

Eleverne skal også trænes i at styre deres nervøsitet og udstråle sikkerhed, når de skal fremlægge til dagligt, eller når de står i en prøvesituation.

I samlingen af fortællinger til dansk kan eleverne finde et stort udvalg af H.C. Andersens eventyr, som også i trykt udgave er velegnede til at træne de forskellige discipliner.

Fremstillingsopgaverne træner eleverne i aktivt at bruge metoderne.

Aktivitet

Hukommelsespaladset

Eleverne lytter til *Lær at huske det hele udenad*.

Eleverne træner at lave personlige hukommeshistorier.

Brug skemaerne.

Træn din oplæsning

Eleverne lytter til og læser *Prinsessen på ærten*.

Læringsmaterialet til *Prinsessen på ærten* hører til indskoling. I dette forløb bruges eventyret som model for genfortælling og oplæsning.

Eventyret genfortælles af en eller flere elever. Genfortællingerne vurderes ud fra skemaet.

Husk at fortælle eleverne, at ved eksamen skal de IKKE bruge tid på at genfortælle deres prøveoplæg, men gøre rede for betydningen af deres tekst.

Eleverne udvælger et vigtigt udsnit af eventyret til oplæsning. Udsnittet indøves grundigt.

Eventyret læses op af flere elever og vurderes ud fra skemaet.

Andre H.C. Andersen eventyr kan anvendes, fx *De røde sko*, *Det gamle egetræs sidste drøm*, *Skyggen*.

De trykte udgaver af eventyrene kan findes under:

www.andersensstories.com eller

www.2.kb.dk

Kropssprog

Lyt til *Lær at bruge dit kropssprog godt*.

Sæt fokus på Skiløberen, Ballerinaen, Kaptajnen og Smilet.

Gennemgå i fællesskab de 4 punkter: SITUATION, SKJUL DIN NERVØSITET, EFFEKT og HUSK

Skriv stikord til de 4 karakterer.

Lær at sætte dagsorden til eksamen

Lyt til *Lær at indtage rummet* (God entré).

Opstil 'Det grønne bord' og lad eleverne på skift komme ind ad døren, sætte sig ned, gøre klar til en fremlæggelse og sige et par indledende sætninger.

Lyt til *Lær at sætte dagsorden til eksamen* (Løven & Gazellen).

Inddel eleverne i grupper på 3 personer og lad dem dramatisere situationer, hvor de enten har rollen som gazelle eller løve.

En fremlæggelse

Eleverne skal til sidst i grupper indøve og fremføre:

En hukommelseshistorie

- Gruppen finder 10 genstande, som dækkes med et tæppe. Tæppet fjernes, og klassen får 2 minutter til at se på tingene. Kammeraterne skriver ned, hvad de kan huske. Gruppen fortæller deres hukommelseshistorie.

En oplæsningskonkurrence

- Gruppen finder en kort fortælling, som de hver især læser op. Kammeraterne giver feedback på oplæsningerne. Understreg, at *Hvad var godt?* og *Hvad kunne gøres bedre?* har til formål, at hele klassen finder ud af, hvordan deres egen oplæsning kan forbedres. 3 kammerater udvælges til dommere og udpeger en vinder med begrundelse.

Fortæl en historie

- Hvert medlem af gruppen fortæller en historie på 1-2 minutter. Som forberedelse øver gruppen kropssprog og træner metoder til at styre nervøsiteten. Kammeraterne giver feedback på fortællingerne på samme måde som på oplæsningerne.

Grupperne må selv bestemme, hvilke af de 3 muligheder, de vil arbejde med.

Oplæsning med H.C. Andersens eventyr i Sydslesvig